

ЗАРОБІТНА ПЛАТА ТА СТАН ЇЇ ВИПЛАТИ В УКРАЇНІ

У даній статті розглянуто основні відмінності реальної та номінальної середньої заробітної плати. Проведено аналіз та виявлено найбільш оплачувані види діяльності та області, де громадяни отримують найвищу заробітну плату.

Протягом I півріччя 2018р., як і в попередні роки, зберігалася тенденція зростання рівня заробітної плати. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника в червні 2018р. порівняно з відповідним періодом 2017р. зросла на 24,2% і становила 9141 грн, що у 2,5 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (3723 грн). Динаміку номінальної заробітної плати найманих працівників у I півріччі 2015–2017 рр. характеризують дані, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати найманих працівників у I півріччі 2015–2017 рр.

Термін	Нараховано в середньому		
	за місяць штатному працівнику		за відпрацьовану годину, грн
	грн	у % до відповідного періоду попереднього року	
I півріччя 2015р.	3871	115,0	28,95
I півріччя 2016р.	4839	125,0	34,83
I півріччя 2017р.	6638	137,2	47,74
I півріччя 2018р	9141	113,0	55,36

Заробітна плата працівників окремих галузей бюджетної сфери залишається нижчою, ніж середня в економіці. Так, в освіті це – 8553 гривень, охороні здоров'я та надання соціальної допомоги – 6194 гривень.

Також значно нижчою була заробітна плата працівників поштової та кур'єрської діяльності, тимчасового розміщування й організації харчування, охорони здоров'я, водопостачання; каналізації, поводження з відходами, текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури.

Зокрема, за інформацією Державної служби статистики України, найвищі зарплати отримують працівники авіаційної галузі – понад 31,7 тисяч гривень на місяць. Другою за розміром грошової винагороди є фінансова галузь. Там зарплата складає 17 635 гривень за місяць. При цьому, за місяць розмір зарплати у фінансистів зріс одразу на 22,6%. Закриває трійку лідерів ІТ галузь. Так, за інформацією Держстату, її працівники отримують 13,8 тисяч гривень. Диференціація розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності є головним чинником міжрегіональних відмінностей.

Також, за даними статистики, найвищі зарплати в Україні отримують кияни – в середньому 13,4 тисяч гривень на місяць. Найнижча ж середньомісячна зарплата у Тернопільській області – менше 6,4 тисяч гривень на місяць.

Нарахований фонд оплати праці штатних працівників у І півріччі п.р. становив 398 млрд.грн. У структурі фонду оплати праці 57,9% становив фонд основної заробітної плати (оплата за тарифними ставками та посадовими окладами), 35,8% – фонд додаткової заробітної плати. Основними складовими останнього були доплати та надбавки до тарифних ставок і посадових окладів та премії за виробничі результати. Питома вага інших заохочувальних і компенсаційних виплат (матеріальна допомога, соціальні пільги тощо) залишилася незначною та становила 6,3 % фонду оплати праці.

Серед працівників, які в червні 2018р. відпрацювали 50% і більше робочого часу (5,2 млн. осіб), 1,9 млн. осіб, або 2,5%, мали нарахування в межах мінімальної заробітної плати, що діяла в червні 2018р. (3723 грн).

Найбільша частка працівників з нарахуваннями в межах мінімальної заробітної плати в червні п.р. спостерігалась у видах діяльності з низьким рівнем середньої заробітної плати: охороні здоров'я та надання соціальної допомоги (44,3%), у сфері творчості, мистецтва та розваг (38,8%), освіти (41,5%).

Як показує графік з динамікою зміни індексів інфляції та реальної зарплати в Україні, після 2014 року ці індекси рішуче розійшлися в різні боки (рис. 1), хоча в нормі індекс реальної зарплати повинен коливатися в межах, близьких до 100%.

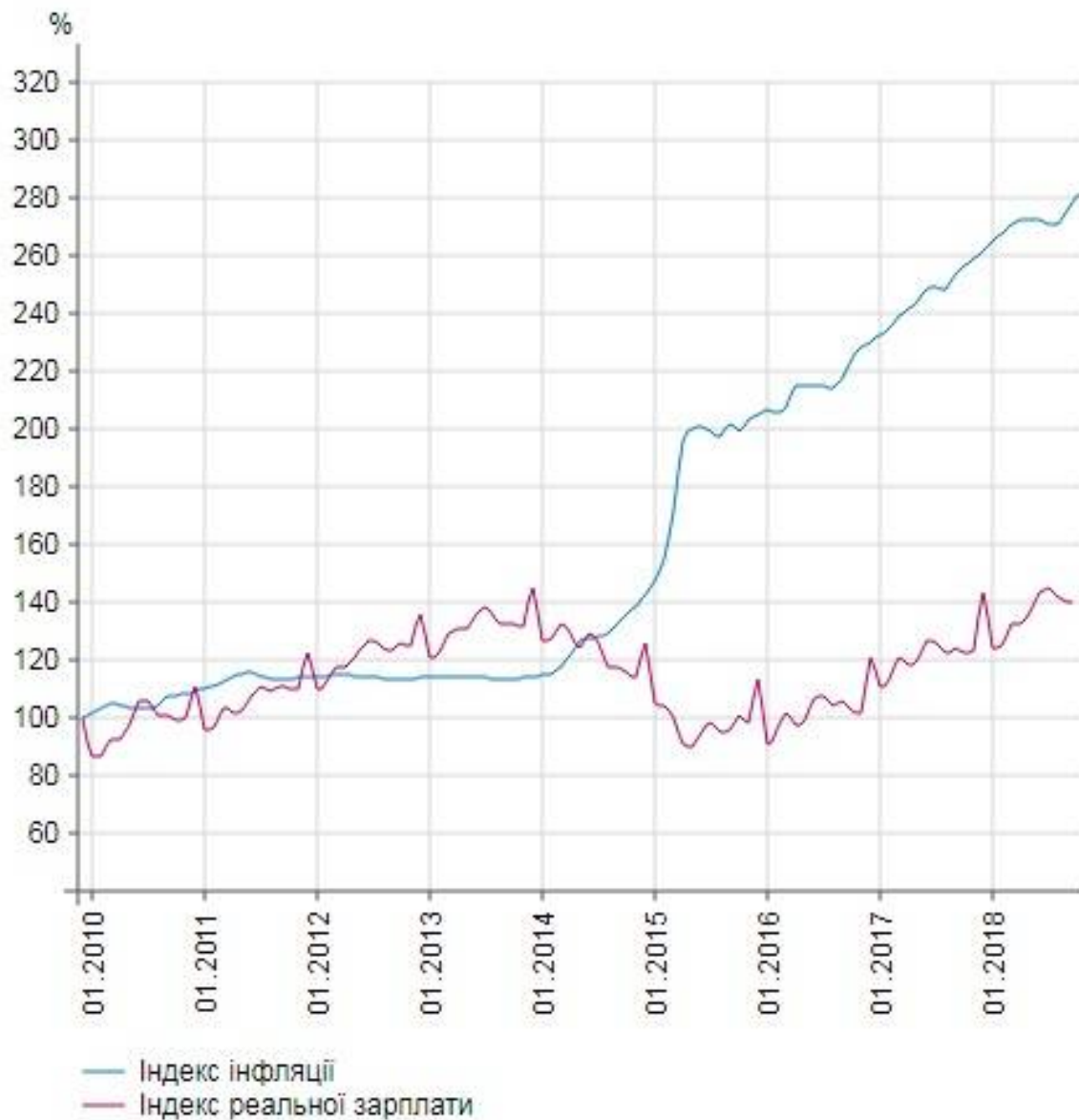

Рис. 1. Глобальний графік динаміки зміни індексів інфляції та реальної зарплати в Україні за останні роки (зростаючим підсумком):

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати протягом січня–червня п.р. постійно зростала і на початок липня цей показник складав 2560,9 млн.грн.

У висновку можна зазначити, що реальна та номінальна заробітна плата має суттєві та чутливі відмінності. Багато областей мають зарплату нижчу, ніж середня зарплата по Україні.